

Opinto-opas

2024 - 2025

Muuramen lukio

1.	MUURAMEN LUKION TOIMINTAA OHJAAVAT VISIO JA KESKEISET ARVOT	4
2.	OPISKELU LUKIOSSA	4
2.1.	LUKION OPPIMÄÄRÄN SUORITTAMINEN	4
2.2.	OPINTOJAKSOJEN SUORITUSJÄRJESTYS JA MÄÄRÄ VUODESSA	5
2.3.	POISSAOLOT	5
2.4.	OPINTOJAKSON ARVIOINTI	5
2.5.	HYLÄTYN OPINTOJAKSON UUSIMINEN JA UUSINTAKOKEET	6
2.6.	HYVÄKSYTYN OPINTOJAKSON KOROTTAMINEN	6
2.7.	VILPILLINEN MENETTELY OPINNOISSA (VILPPI JA PLAGIOINTI).....	6
2.8.	OPPIAINEEN OPPIMÄÄRÄN ARVIOINTI	6
2.9.	KAHDEN OPINTOJAKSON SAMANAIKAINEN SUORITTAMINEN	7
2.10.	OPINTOJAKSON ITSENÄINEN SUORITUS	7
2.11.	MUISSA OPPILAITOKSISSA SUORITETUT OPINNOT	7
2.12.	SUULLINEN KIELIKOE.....	8
2.13.	YLIOPPILASKIRJOITUSTEN OHJAUSTUNNIT.....	8
2.14.	LUKIODIPLOMIT	8
2.15.	A-RUOTSIN JA B-RUOTSIN OPISKELU	8
2.16.	B-KIELET	8
2.17.	PITKÄN MATEMATIIKAN VAIHTAMINEN LYHYEEN.....	8
2.18.	USKONTOKUNNAN VAIHTAMINEN	9
2.19.	LUKIOSTA EROAMINEN	9
3.	OPISKELIJOIDEN OHJAUS.....	9
4.	KOULUPÄIVÄN KÄYTÄNTEITÄ MUURAMEN LUKIOSSA.....	11
4.1.	TIEDOTTEET JA TIEDOTTAMINEN.....	11
4.2.	OPINTOJAKSOJEN VALINTA JA WILMAN KÄYTTÖ	11
4.3.	KOEVIKKO	11
4.4.	TIIMI- JA PROJEKTITILA KENNO	11
4.5.	KAAPPIEN KÄYTTÖ, ULKOVAATTEET JA KENGÄT.....	12
4.6.	PYSÄKÖINTI	12
4.7.	TUPAKOINTI, NUUSKA JA MUUT PÄIHTEET	12
5.	OPISKELUHUOLTO	12
5.1.	ERITYISOPETUS.....	12
5.2.	TUKIOPETUS	13
5.3.	OPISKELUTERVEYDENHUOLTO.....	13
5.4.	SUUN TERVEYDENHUOLTO	13
5.5.	KOULUKURAATTORIN PALVELUT	13
5.6.	KOULUPSYKOLOGIN PALVELUT	13
5.7.	OPINTOTUKI	13
5.8.	KOULUMATKATUKI.....	14
5.9.	TAPATURMAVAKUUTUS	14
5.10.	KOULURUOKAILU	14
6.	OPISKELIJAKUNNAN TOIMINTA	15
6.1.	SUOMEN LUKIOLAISTEN LIITTO SLL.....	15
6.2.	OPISKELIJAKUNNAN HALLITUS.....	15
7.	TUTORTOIMINTA.....	15
8.	YLIOPPILASTUTKINTO.....	15
8.1.	YLIOPPILASTUTKINTOON OSALLISTUMINEN	15
8.2.	YLIOPPILASTUTKINNON KOKEET.....	15
8.3.	REAALIAINEIDEN KOKEET	16
8.4.	KOKEIDEN TASO.....	16
8.5.	MILLOIN KANNATTAA ALOITTA A KIRJOITUKSET?	16
9.	LUKION YMPÄRISTÖOHJELMA	16
10.	MUURAMEN LUKION JÄRJESTYSSÄÄNNÖT	18
11.	OPISKELIJAN OIKEUDET	18
12.	OPINTOJAKSOTARJONTA LOPS2021.....	18
13.	OSAAMISEN TUNNUSTAMINEN MUURAMEN LUKIOSSA.....	20

TERVETULOA MUURAMEN LUKIOON

Oppimaan yhdessä. Kasvamaan yhdessä. Uskaltamaan yhdessä.

Muuramen lukio perustettiin vuonna 1995 ja omat tilansa lukio sai 1996. Viime lukuvuoden aikana lukiolle valmistui luonnontiedesiipi laboratorioineen. Lukio sijaitsee Muuramen kunnan koulukeskuksessa, yhdessä Mäkelänmäen ja Nisulanmäen koulujen kanssa.

Opiskelijoita meillä on noin 246 ja opettajia 20, joista osa on yhteisiä Nisulanmäen yläkoulun kanssa. https://youtu.be/jhyfRF_w1x0

Syksyllä 2024 aloittavat lukiolaiset kuuluvat uudistetun oppivelvollisuuslain piiriin. Tämä tarkoittaa sitä, että lukio hankkii aloittaville opiskelijoille Lukiolaiskannettavat, jotka ovat tehokkaita ja kierrätettyjä yrityskannettavia. Lukiolaiskannettavat sisältävät lukiolaiset tarvitsemat ohjelmistot sisältäen sähköisen Abitti koejärjestelmän. Oppivelvollisuuden laajennettua 18 ikävuoteen myös kaikki oppikirjat ja digimateriaalit tulevat lukion puolesta. Koulumatkatuesta (7 km) vastaa edelleen KELA.

Muuramen lukio on tunnettu yrittäjäyyskasvatuksen edelläkävijä. Lukiolla on toiminut vuodesta 2003 lukion Työosuuskunta Kisälli, jonka kautta opiskelijat voivat työskennellä ja saada palkkaa ja arvokasta työkokemusta. Aloittavat opiskelijaryhmät saavat yhteiset kummiyritykset, joiden kanssa yhteistyötä tehdään kaksi vuotta. Syksyllä 2024 aloittavat uusina kummiyrityksinä Harvia Oy ja Alive Training & Therapy kuntokeskus.

Muuramen lukion toisena painoalueena on ympäristö. Muuramen lukio sai Suomen ensimmäisenä lukiona ympäristösertifikaatin/kestävän kehityksen sertifikaatin vuonna 2005. Tämä laatusertifikaatti keskittyy ekologisten kysymysten ohella kulttuurisen ja sosiaalisen kestävän kehityksen teemoihin. Lukuvuonna 2024-25 tarkastelemme ympäristönäkökulmaa luonnon, elinympäristön, kouluyhteisön ja toisten arvostamisen kautta.

Meillä opiskelija on ykkönen. Meille on kunnia-asia, että opiskelijoitamme kuullaan, heidän annetaan päättää asioistaan ja heihin luotetaan. Antamalla vastuuta kasvatamme opiskelijoitamme vastuuottoon ja rohkeuteen. Opiskelijat pystyvät ja uskaltavat, jos heille antaa tilaa hengittää ja heidän ajatuksiaan kuunnellaan.

Onnittelut loistavasta valinnasta!

Aki Puustinen
rehtori

1. MUURAMEN LUKION TOIMINTAA OHJAAVAT VISIO JA KESKEISET ARVOT

Muuramen lukion visiona on olla muuntautumiskykyinen oppiva yhteisö. Opetussuunnitelmatyötä on ohjannut syvälinen arvokeskustelu. Lukion opettajat, opiskelijat ja vanhemmat pohtivat lukion toiminnan taustalla olevia arvoja. Keskustelujen yhteenvetona nimettiin viisi tärkeintä koulutyötä ohjaavaa arvoa; ketteryys, rohkeus, luovuus, vastuullisuus ja edelläkävijyys.

Ketteryys tarkoittaa sopivaa kokoa ja joustavuutta reagoida ympärillä tapahtuviin muutoksiin. Myös opiskelijan kannalta lukion koko on ihanteellinen.

Rohkeudella tarkoitamme rohkeita ja uusia avauksia ja kokeiluja pedagogiikassa ja muussa toimintakulttuurissamme.

Luovuus näkyy tavassamme toimia eri lailla. Tuemme luovuutta ja kokeiluja opiskelussa, opetuksessa ja johtamisessa. Sallimme kokeilut ja epäonnistumiset. Tämä näkemys tukee parhaiten yritteliästä toimintakulttuuria.

Vastuullisuudella tarkoitamme vastuuta jokaisesta heimomme jäsenestä. Emme jätä ketään yksin, koska jokainen on meille tärkeä ihmisenä. Pyrimme pitämään yhteyttä myös meiltä jo valmistuneisiin opiskelijoihin (alumnit), koska he ovat edelleen meille tärkeitä. Toiminta on opiskelijakeskeistä (asiakkuus).

Edelläkävijyys näkyy meille kahdessa painoalueessa, yrittäjä- ja ympäristökasvatuksessa. Niissä olemme edelläkävijöitä valtakunnallisesti. Pyrimme myös hakemaan uusia alueita edelläkävijyydessä kuten verkostoituminen, globaali opettajuus, mobiiliopetusteknologia, oppimisympäristöt (virtuaalitodellisuus, tekoäly), sosiaalinen media.

2. OPISKELU LUKIOSSA

2.1. Lukion oppimäärän suorittaminen

Lukiossa opiskellaan vuoden 2021 opetussuunnitelman (LOPS2021) mukaan. Lukiossa suoritetaan opintojaksoja ja opintoja mitataan opintopisteillä. Lukion päättötodistuksen saa suoritettuaan 150 opintopistettä, joista pakollisia on opiskelijan opintojaksovalinnoista riippuen 94-104 opintopistettä. Valtakunnallisia valinnaisia opintoja on suoritettava vähintään 20 opintopistettä. Opiskelija voi valita lisäksi muita valinnaisia opintoja.

Yleensä lukio suoritetaan kolmessa vuodessa. Tämä tarkoittaa noin 60 opintopisteen suorittamista kahtena ensimmäisenä opiskeluvuonna ja n. 30 opintopisteen suorittamista kolmantena vuonna. Lukion opiskelija voi halutessaan myös nopeuttaa tai hidastaa opintojaan. Nopeuttaminen vaatii opiskelijalta myös opintojaksojen itsenäistä suorittamista. Lukion voi suorittaa myös 3,5 tai 4 vuodessa.

Syksyllä 2021 ja myöhemmin lukion aloittavat kuuluvat laajennetun oppivelvollisuuden piiriin. Oppivelvollisuus jatkuu siihen asti, kun opiskelija täyttää 18 vuotta tai on suorittanut toisen asteen tutkinnon. Oppivelvolliselta edellytetään läsnäoloa ja opintojen etenemistä. Lakiuudistus toi myös monia uusia etuja, kuten maksuttoman opiskelun ja koulukyydin, jos koulumatka on yli 7 kilometriä.

2.2. Opintojaksojen suoritusjärjestys ja määrä vuodessa

Oppiaineen opintojaksot suoritetaan pääsääntöisesti numerojärjestyksessä. Opiskelijan on joskus tarkoituksenmukaista poiketa normaalista suoritusjärjestyksestä. Tällöin muutoksista tulee keskustella kyseisen aineen opettajan kanssa.

Opintopisteiden enimmäismäärää ei ole rajattu. Suositus on kolmen vuoden opinto-ohjelmassa 10 opintopistettä (eli viisi opintojaksoa) /jakso.

2.3. Poissaolot

Poissaolot selvitetään ensisijaisesti Wilmassa. Alle 18-vuotiaan poissaolon selvittää huoltaja. Yli 18-vuotias voi selvittää itse poissaolonsa. Mikäli opiskelija on ollut opintojaksolta pois 6 tuntia, sen jälkeen ei riitä enää huoltajan poissaolonselvitys, vaan opiskelijan on näytettävä opettajalle jonkun ulkopuolisen (esim. terveydenhoitaja, lääkäri, psykologi) allekirjoittama poissaolotodistus. Kuusi ensimmäistäkin tuntia on selvitettävä Wilmassa ja niihin on oltava hyväksyttävä syy.

Jos opiskelijalle tulee 60 tuntia poissaoloja, kutsuu ryhmänohjaaja yksilön opiskelijahuoltoryhmän koolle, ellei poissaolomäärälle ole selkeää ja hyväksyttävää syytä. Mukana ovat opiskelija, huoltaja/huoltajat, rehtori, opinto-ohjaaja, terveydenhoitaja ja ryhmänohjaaja itse. Tarvittaessa mukaan pyydetään myös kuraattori ja/tai psykologi.

Lomat ym. ennalta tiedetyt pidemmät poissaolot tulee hakea hyvissä ajoin. Jos opiskelijalla on tiedossa poissaolo, hänen velvollisuutensa on ilmoittaa siitä opintojakson opettajalle etukäteen. Yksittäiseen poissaoloon opiskelija voi pyytää luvan etukäteen aineenopettajalta. Enintään 5 päivän poissaoloon lupa pyydetään ryhmänohjaajalta ja yli 5 päivän poissaoloon rehtorilta. Mikäli opiskelija on saanut luvan esim. perheen kanssa tehtävään lomamatkaan, hänen tulee itse etukäteen ottaa selvillä opettajilta poissaolon aikaiset tehtävät.

2.4. Opintojakson arviointi

Jokainen opintojakso arvioidaan muista aineen opintojaksoista riippumattomana. Arviointi perustuu kokeiden lisäksi muihin näyttöihin, joita voivat olla mm. esitelmät, raportit, muut työt, tehtävien säännöllinen suorittaminen, aktiivinen osallistuminen jne.

Kaikki pakolliset ja valtakunnalliset valinnaiset opinnot arvioidaan asteikolla 4 – 10. Muut valinnaiset opinnot arvioidaan suoritusmerkinnällä. Opintojakso on hylätty, jos siitä saatu arvosana on 4 tai sanallinen arvosana on hylätty. Muutoin opintojakso on hyväksytty.

Opintojakso arvostellaan, jos opiskelija on suorittanut tehtävät, osallistunut opetukseen ja saapunut kokeeseen. Opintojaksosta on tällöin merkittävä vähintään arvosana 4. Opiskelija voi kuitenkin valita, ottaako hän opintojaksosta arvostelun vai ei, mikäli hän jättää kokeessa vastaamatta. Jaksoarviointiin jo annettuja arvosanoja ei voi pyynnöstä poistaa jälkikäteen.

Keskeytynyt opintojaksosuoritus merkitään K (keskeytynyt) –merkinnällä. Opettaja merkitsee Wilmaan keskeytymisen syyn. Opiskelijan tulee saada K-merkinnällä oleva suoritus valmiiksi opintojaksoa välittömästi seuraavan jakson aikana ennen koeviikon alkua. Mikäli opiskelija ei saa opintojaksoon kuuluvia opintoja loppuun, hänen täytyy suorittaa opintojakso kokonaisuudessaan uudestaan.

Opintojaksoa ei arvostella, jos opiskelija

- ei ole suorittanut annettuja tehtäviä
- ei ole osallistunut kokeeseen
- on ollut liian paljon pois aiheettomasti
- on joutunut olemaan hyväksyttävän syyn vuoksi niin paljon pois, että oikeudenmukaisen arvioinnin antaminen on mahdotonta.

2.5. Hylätyn opintojakson uusiminen ja uusintakokeet

Hylätyn opintojakson saa uusia kerran sen lukuvuoden aikana, jolloin on opiskellut kyseisen opintojakson. Uusintakokeisiin ilmoitaudutaan Wilman kautta viimeistään viikkoa ennen uusintakoepäivää. Jos opiskelija ei uusinnassa saavuta hyväksytyä arvosanaa ja hän haluaa saada sen, hänen on opiskeltava opintojakso uudestaan. Jos opiskelija on poissa uusintakokeesta ilman pätevää syytä, hän menettää oikeuden kyseisen opintojakson uusintaan. Poissaolosta on aina tuotava kirjallinen todistus viikon sisällä uusintakoepäivästä.

2.6. Hyväksytyt opintojakson korottaminen

Hyväksytyä arvosanaa voi korottaa vain kerran osallistumalla uusintakokeeseen sen lukuvuoden aikana, jolloin on opintojakson suorittanut. Opiskelijan tulee ilmoittautua uusintakokeeseen Wilman kautta. Hyväksytyjä arvosanoja voi korottaa yhdessä uusintakokeessa syksyllä ja keväällä. Lisäksi abiturienteilla on kolmas korotusmahdollisuus kevään viimeisenä uusintakoepäivänä. Parempi arvosana jää voimaan. Opintojakson voi halutessaan suorittaa kokonaan uudelleen osallistumalla opetukseen.

2.7. Vilpillinen menettely opinnoissa (vilppi ja plagiointi)

Kaikenlainen vilppi ja plagiointi on opinnoissa kielletty.

Mikäli opiskelija syyllistyy vilppiin tai tuotoksessaan plagiointiin, johtaa teko aina kyseisen suorituksen hylkäämiseen.

Mikäli vilpillinen teko on ilmeisen tahallinen, opettajalla on oikeus hylätä koko opintojakson suoritus. Koko opintojakson hylkäämisessä on otettava huomioon opiskelijan kokonaistilanne ja hylättävän suorituksen painoarvo koko opintojakson arvioinnissa.

Mikäli opiskelija menettelee vilpillisesti opinnoissaan, voidaan hänelle antaa lukiolain (714/2018) 41§:n mukainen kirjallinen varoitus. Tällöin rehtori ottaa yhteyttä opiskelijaan ja ilmoittaa, mistä teosta häntä epäillään ja järjestää hänelle kuulemistilaisuuden. Vilpistä ja plagioinnista tiedotetaan aina myös huoltajia. Jos opiskelija jatkaa edellä tarkoitettua epäasiallista käyttäytymistä kirjallisen varoituksen saatuaan, hänet voidaan erottaa oppilaitoksesta määräajaksi. Muuramen kunnan hallintosäännön 26§ 10. kohdan mukaisesti opiskelijan määräaikaisesta erottamisesta päättää hyvinvoinnin ja palveluiden lautakunta.

2.8. Oppiaineen oppimäärän arviointi

Saadakseen oppiaineen koko oppimäärän hyväksytysti suoritetuksi opiskelijan on suoritettava pääosa oppiaineen opinnoista hyväksytysti. Hylättyjä arvosanoja saa olla pakollisissa ja valtakunnallisissa valinnaisissa opinnoissa enintään seuraavasti:

Opintoja suoritettu	joista voi olla hylättyjä enintään
2-5 opintopistettä	0 opintopistettä
6-11 opintopistettä	2 opintopistettä

12-17 opintopistettä

4 opintopistettä

18 opintopistettä tai enemmän

6 opintopistettä

Oppiaineen oppimäärän arvosana määräytyy opiskelijan opiskelemien pakollisten ja valtakunnallisten valinnaisten opintojen arvosanojen opintopisteiden mukaan painotettuna aritmeettisena keskiarvona. Opettajalla on myös mahdollisuus korottaa oppiaineen päättöarvosanaa.

Mikäli opiskelija osoittaa erillisessä kuulustelussa suurempaa kypsyttä ja parempaa oppiaineen hallintaa kuin opintojaksojen arvosanoista määräytyvä oppiaineen arvosana edellyttää, tulee arvosanaa korottaa. Lisäksi arvosanaa voidaan korottaa, jos opiskelijan arvioinnista vastaavat päättävät, että opiskelijan tiedot ja taidot ovat hänen antamiensa näyttöjen perusteella oppiaineen päättövaiheessa opintojaksojen arvosanojen perusteella määräytyvää arvosanaa paremmat.

Numeroarvosanoin arvioidaan kaikki pakollisten oppiaineiden oppimäärät sekä valinnaiset vieraat kielet. Opinto-ohjauksesta annetaan suoritusmerkintä. Mikäli opiskelija pyytää, hän on oikeutettu saamaan suoritusmerkinnän liikunnasta ja sellaisista oppiaineista, joissa opiskelijan suorittama oppimäärä käsittää vain kaksi opintopistettä (FY, GE, KE, PS, TE, MU/KU). Lisäksi suoritusmerkinnän voi ottaa valinnaisista kielistä, mikäli niitä on suoritettu korkeintaan neljä opintopistettä. Muut valinnaiset opinnot arvioidaan suoritusmerkinnällä.

2.9. Kahden opintojakson samanaikainen suorittaminen

Opiskelija voi halutessaan aineenopettajien luvalla opiskella yhtä aikaa kahta opintojaksoa, jotka ovat samaan aikaan lukujärjestyksessä. Tällöin opiskelija tekee kummankin aineenopettajan kanssa sopimuksen, mitkä tunnit hän on läsnä ja mitkä osuudet hän tekee itsenäisesti. Myös kokeiden ajankohta tulee sopia erikseen. Kahden opintojakson yhtäaikaisesta suorittamisesta kannattaa keskustella etukäteen myös opinto-ohjaajan kanssa.

2.10. Opintojakson itsenäinen suoritus

Opiskelija voi suorittaa opintoja myös itsenäisesti opiskellen, mikäli hän ei pysty valitsemaan opintojaksoa tarjottimelta. Osa opinto-oppaassa esitellyistä opintojaksoista on tarkoitettu vain itsenäisesti suoritettavaksi. Ennen itsenäisen opiskelun alkua opiskelija ja opettaja tekevät kirjallisen sopimuksen opintojaksoon sisältyvistä kirjallisista tehtävistä ja kokeen suorittamisesta. Itsenäinen suoritus vastaa työmäärältään normaalia opintojaksosuoritusta.

Itsenäisesti suoritettu opintojakso on saatava hyväksytysti läpi, jotta siitä saa suorituksen. Mikäli itsenäinen suoritus keskeytyy, oikeus itsenäiseen opiskeluun perutaan kyseisen opintojakson osalta, ellei rehtori aineenopettajan esityksestä päättä muuta. Jos itsenäiseen suoritukseen kuuluu koe ja opiskelija ei saa sitä eikä uusintakoettakaan läpi, hänen tulee suorittaa opintojakso osallistumalla opetukseen.

Itsenäiset opintojaksosuoritukset tulee käydä sopimassa opettajan kanssa vähintään kuukautta aikaisemmin kuin mikä on itsenäisten opintojaksojen viimeinen palautuspäivä.

2.11. Muissa oppilaitoksissa suoritettut opinnot

Jos opiskelijan muissa oppilaitoksissa suorittamat opinnot vastaavat tavoitteiltaan lukion opetussuunnitelman mukaisia opintoja, ne voidaan hyväksyä lukion suorituksiksi. Tällaisia opintoja ovat esimerkiksi avoimen yliopiston tai ammattikorkeakoulun verkko-opinnot lukiolaisille ja muissa lukioissa suoritettut opintojaksot. Kyseiset opinnot tulee suorittaa lukioaikana. Muissa

oppilaitoksissa suoritettujen opintojen hyväksymisestä päättää rehtori. Taulukosta ”Osaamisen tunnustaminen Muuramen lukiossa” näet yleisimmät hyväksi luettavat opinnot.

2.12. Suullinen kielikoe

Toisessa kotimaisessa kielessä ja vieraiden kielten A-oppimäärässä on yksi valtakunnallinen valinnainen opintojakso, jonka aikana suoritetaan pareittain Opetushallituksen suunnittelema ja ylläpitämä suullinen kielikoe, joka arvioidaan asteikolla 4-10. Koe on mahdollista suorittaa myös näyttökokeena. Kokeesta saa erillisen todistuksen lukion päättötodistuksen yhteydessä

2.13. Ylioppilaskirjoitusten ohjaustunnit

Ylioppilaskirjoitusten ohjaustuntien tarkoituksena on tukea opiskelijan valmistautumista ylioppilaskirjoituksiin. Ylioppilaskirjoitusten ohjaustunnit pidetään syksyllä heti koulun alettua ja keväällä välittömästi abiturienttien viimeisen koulupäivän jälkeen. Abiturientit organisoivat ohjaustunnit itse.

2.14. Lukiodiplomit

Lukiossa voi suorittaa taito- ja taideaineiden lukiodiplomeja, joista voi olla hyötyä kyseisten alojen jatko-opintoihin haettaessa. Muuramen lukiossa voi suorittaa kuvataiteen, musiikin, teatterin ja liikunnan lukiodiplomin. Lukiodiplomin suorituksen edellytyksenä on, että opiskelija on suorittanut tarvittavan määrän kyseisen oppiaineen lukio-opintoja ennen lukiodiplomin suorittamista. Lukiodiplomeista annetaan erillinen todistus. Lisätietoja lukiodiplomeista saa taito- ja taideaineiden opettajilta.

2.15. A-ruotsin ja B-ruotsin opiskelu

Muuramen lukiossa tarjotaan sekä A- että B-ruotsia. Aiemmin B-ruotsia opiskellut ja hyvin opinnoissaan menestynyt opiskelija voi halutessaan osallistua A-ruotsin opintojaksolle. Ylioppilastutkinnon kokeen tason valinta (pitkä kieli/keskipitkä kieli) on riippumaton lukion opintojaksojen tason valinnasta.

Opiskelija voi vaihtaa pitkän ruotsin keskipitkään missä opintojensa vaiheessa tahansa. Arvosana siirtyy sellaisenaan keskipitkän ruotsin arvosanaksi. Opiskelijalla on oikeus yrittää korottaa korvaavien opintojaksojen arvosanoja osallistumalla kerran keskipitkän ruotsin vastaavan opintojakson kokeeseen.

2.16. B-kielet

Lukiossa opetetaan B3-kielenä ranskaa ja saksaa. Opiskelija, joka on opiskellut ranskaa tai saksaa yläkoulussa B2-kielenä, voi suorittaa lukiossa opintojaksot 1-2 näyttökokeena tai itsenäisenä suorituksena. Opiskelija neuvottelee kielen opettajan kanssa, miltä opintojaksolta alkaen hän osallistuu lähiopetukseen.

Espanjaa opetetaan B3-kielenä kaksi ensimmäistä opintojaksoa.

2.17. Pitkän matematiikan vaihtaminen lyhyeen

Opiskelija voi vaihtaa pitkän matematiikan lyhyeen missä opintojensa vaiheessa tahansa, mutta suositeltavaa on vaihtaa 10 opintopisteen suorittamisen jälkeen. Vaihtoa ei tule tehdä hätiköiden, vaan siitä kannattaa aina neuvotella opettajan ja opinto-ohjaajan kanssa.

Pitkä matematiikka korvaa lyhyen matematiikan opintojaksoja seuraavasti:

MAA2 → MAB2

MAA3 → MAB3

MAA6 → MAB8

MAA8 → MAB5

MAA9 → MAB7.

Arvosana siirtyy sellaisenaan lyhyen matematiikan arvosanaksi. Opiskelijalla on oikeus yrittää korottaa korvaavien opintojaksojen arvosanoja osallistumalla kerran lyhyen matematiikan vastaavan opintojakson kokeeseen. Muut pitkän matematiikan hyväksytysti suoritettut (arvosana 5 tai parempi) opintojaksot siirretään lyhyen matematiikan muihin valinnaisiin opintoihin suoritusmerkinnällä.

2.18. Uskontokunnan vaihtaminen

Opiskelijan tulee ilmoittaa mahdollisesta uskontokunnan vaihtamisesta tai kirkosta eroamisesta kansliaan. Muihin uskontokuntiin kuuluva voi halutessaan osallistua evankelis-luterilaisen uskonnon opetukseen. Kesken lukion kirkosta eronneet opiskelijat voivat halutessaan jatkaa uskonnon opiskelua. Elämäkatsomustiedon opetukseen voivat osallistua vain uskontokuntiin kuulumattomat opiskelijat. Opiskelija voi pakolliset opinnot suoritettuaan valita opintojaksoja myös toisesta katsomusaineesta tai uskonnon oppimäärästä. Näiden opintojen suoritukset merkitään paikallisiin valinnaisiin opintoihin.

2.19. Lukiosta eroaminen

Jos opiskelija eroaa Muuramen lukiosta, hänen tulee ennakkoon keskustella asiasta opinto-ohjaajan ja rehtorin kanssa sekä tiedottaa eroamisestaan ryhmänohjaajaa. Oppivelvollisella opiskelijalla on oltava uusi opiskelupaikka ennen kuin hän voi erota. Eroamisesta tulee jättää kansliaan kirjallinen anomus, jonka allekirjoittaa opiskelija ja alle 18-vuotiaan osalta myös huoltaja. Eronneelle opiskelijalle lähetetään erotodistus, jossa näkyvät hänen opintosuorituksensa.

3. OPISKELIJOIDEN OHJAUS

Opiskelijat jaetaan lukioon tullessaan ohjausryhmiin ja jokaisella ryhmällä on oma *ryhmänohjaaja*. Ryhmänohjaaja mm. perehdyttää opiskelijoita opintojaksovalintojen tekoon, seuraa lähiohjaajana ryhmänsä opiskelijoiden vointia ja opintojen etenemistä ja pitää yhteyttä huoltajiin. Aloittavien opiskelijoiden tukena ovat myös tutorit, jotka ovat lukion toisen vuoden opiskelijoita.

Opinto-ohjaajan puoleen voivat kääntyä kaikki lukiolaiset missä tahansa asiassa. Opinto-ohjaajan tehtävänä on mm. vastata lukion suorittamista koskeviin kysymyksiin, selkiyttää opiskelijan uranvalintaa ja antaa tietoa lukion jälkeisistä opinnoista ja työelämästä. Kaikki muutokset opintojaksovalinnoissa tulee käydä sopimassa opinto-ohjaajan kanssa.

Koulusihteeri hoitaa kaikki opintososiaaliset asiat eli hän neuvoo opintotukeen ja koulumatkatukeen liittyvissä asioissa. Myös ylioppilaskirjoituksiin liittyvät käytänteet, kuten ilmoittautuminen, maksut ja tuloksista kertominen, kuuluvat koulusihteerin tehtäviin.

Myös *rehtori* vastaa mielellään kysymyksiin ja keskustelee kaikista opiskeluun liittyvistä asioista. Esimerkiksi muualla suoritettujen opintojen vastaavuudet anotaan rehtorilta. Kaikki ylioppilaskirjoituksiin liittyvät erityisjärjestelyt tulee sopia hyvissä ajoin rehtorin kanssa.

Eri oppiaineisiin liittyvästä ohjauksesta vastaa asianomaisen aineen opettaja. Opettajat ovat parhaiten tavoitettavissa vähän ennen oppitunnin alkua tai heti oppitunnin päätyttyä luokassa.

Taulukosta ”Ohjauksen työnjako” näet, kenen puoleen ensisijaisesti kääntyä erilaisissa pulmatilanteissa.

OHJAUKSEN TYÖNJAKO	reht	opo	ryhm. ohj.	ain. opett	erit. opett	koulu siht.	terv. hoit	psy- kologi	ku- raat- tori
Opinto-ohjauksen tunnit		X			x		x	x	x
Ryhmäohjaustuokit		x	X						
Henkilökohtainen ohjaus									
opinto-ohjelman muutokset		X	x						
opintomenestyksen seuranta		x	X	x					
aineen oppimäärän seuranta			x	X					
opintopistemäärän riittävyys		x	X			x			
opintojaksojen suoritusjärjestyksestä poikkeaminen				X					
itsenäinen opiskelu				X					
uusintakuulustelu				X		x			
muiden oppilaitosten kurssit, mm. 2. aste	x	X							
opintojaksojen korvautuvuus/vastaavuus	X			x					
opiskeluvaikeudet		X	x		x				
oppiainekohtaiset ongelmat				X	x				
ongelmia oppimisessa		x			X				
henkilökohtaiset ongelmat		x	x		x		x	x	x
ongelmat perheessä									X
opintojen keskeyttäminen	x	X				x			x
opintojen nopeuttaminen / hidastaminen		X							
yo-tutkinnon hajauttaminen		X		x					
tet-toiminta		X							
jatkokoulutukseen hakeutuminen		X							
lupa poissaoloon koulusta	C		B	A					
Tiedottaminen									
yo-infot	X	x				x			
vanhempainillat	x	X	x						
opinto-opas	x	X				x			
abi-info -opas	x	X				x			
lukion esitteet, hakijan oppaat	x	X				x			
kotisivut	x	x		x		x			
Opintososiaaliset asiat						X			

Isolla rastilla on merkitty se henkilö, jonka puoleen opiskelijan tulee kyseisessä asiassa ensisijaisesti kääntyä.

POISSAOLOLUPUIIN liittyvät viittaukset:

A = yksittäinen poissaolo

B = enintään 5 päivää

C = yli 5 päivää

4. KOULUPÄIVÄN KÄYTÄNTEITÄ MUURAMEN LUKIOSSA

4.1. Tiedotteet ja tiedottaminen

Tiedottaminen tapahtuu pääasiassa Wilman, kotisivujen, X:n ja Instagramin kautta.

Ala-aulan ilmoitukset kannattaa jokaisen lukaista päivittäin.

Muuramen lukion opinto-opas jaetaan kirjallisena uusille lukiolaisille ja se on myös kaikkien nähtävissä netissä ajantasaisena. Ylioppilaskirjoituksiin liittyvä tieto on *Abi-info* -lehtisessä, joka jaetaan opiskelijoille toisen vuoden keväällä.

4.2. Opintojaksojen valinta ja Wilman käyttö

Aloittavat opiskelijat tekevät opintojaksovalinnat syksyllä ensimmäisessä jaksossa. Seuraavan vuoden valinnat tehdään keväällä. Valinnat tehdään Wilmassa. Jos opiskelija tämän jälkeen haluaa tehdä muutoksia valintoihinsa, hänen on otettava yhteyttä opinto-ohjaajaan.

Opiskelijat saavat Wilma tunnukset lukion alussa. Myös alle 18-vuotiaiden huoltajat saavat oman käyttäjätunnuksen ja salasanan Wilmaan ensimmäisen vuoden syksyllä.

4.3. Koeviikko

Jokaisen jakson lopussa on yleensä koeviikko, jolloin pidetään opintojaksoihin liittyviä kokeita. Mikäli opiskelija tietää etukäteen, ettei hän jostain syystä voi osallistua kokeeseen, on koe suoritettava uusintakoepäivänä. Mikäli opiskelija ei voi jonkin yllättävän syyn kuten sairastumisen takia osallistua kokeeseen, poissaolo on selvitettävä. Ilman pätevää syytä kokeesta poissaolleen opiskelijan katsotaan käyttäneen koekertansa, eikä hänellä sen jälkeen ole kuin yksi mahdollisuus osallistua kokeeseen uusintakoepäivänä. Jos opiskelija tietää etukäteen, ettei hän voi koeviikolla osallistua johonkin kokeeseen, hänen tulee etukäteen pyytää lupa poissaoloon.

Koeviikolla kokeet alkavat klo 8.30, koetta saa suorittaa klo 11.30 saakka, mutta kokeesta saa poistua halutessaan klo 9.30. Iltapäivällä klo 12.45 – 14.15 pidetään opintojaksojen viimeiset tunnit, joissa valmistaudutaan seuraavan päivän kokeeseen. Koeviikolla liikunnan opetus jatkuu normaalisti työjärjestyksen mukaisesti. Kokeet palautetaan kahden viikon kuluessa koepäivästä.

4.4. Tiimi- ja projektitila Kenno

Opiskelijat voivat hyödyntää tilaa välituntisin, hyppyuntien aikana ja koulun jälkeen.

Kennon pelisäännöt:

- Tiimitila on tarkoitettu opiskeluun ja opettamiseen
- Tiimitilassa työskennellään hiljaisesti muita häiritsemättä
- Ruoat ja juomat syödään muulla kuin Kennossa
- Jokainen korvaa aiheuttamansa vahingot
- Kenno jätetään siistiin kuntoon
- Tilan käyttöä voidaan rajoittaa sääntörikkomuksista
- Musiikin kuuntelu on sallittu kuulokkeiden kautta.

4.5. Kaappien käyttö, ulkovaatteet ja kengät

Opiskelija saa halutessaan säilytyskaapin avaimen 10 €:n panttia vastaan kansliasta. Rahan saa takaisin, kun palauttaa avaimen.

Ulkovaatteita ei tuoda luokkahuoneisiin. Päähinettä ei saa pitää ruokalassa eikä auditoriossa. Jos luokassa on vieraita, silloin ei päähineitä pidetä luokassakaan kohteliaisuusyistä. Peruskoulun luokkahuoneisiin ei saa mennä ulkojalkineissa.

4.6. Pysäköinti

Mopot pysäköidään yläkoulun päädyssä olevaan mopoparkkiin Mönkijät ja autot pysäköidään kiekkoapaikoille(3h) tai luvan saatuaan kiekkoapaikalle tai liikuntahallin viereisille tolppapaikoille. Opiskelijat voivat hakea oman autonsa/mönkijänsä pysäköimiseen pysäköintilupaa koulusihteeriltä, kaukaa tulevat etusijalla. **Opiskelijat eivät saa pysäköidä henkilökunnan paikoille.**

4.7. Tupakointi, nuuska ja muut päihteet

Koulualueella tupakointi ja nuuskan käyttö on kielletty, samoin muiden päihteiden käyttö. Niiden käytöstä koulualueella seuraa rangaistus.

5. OPISKELUHUOLTO

Opiskeluhuollolla tarkoitetaan opiskelijan hyvän oppimisen, fyysisen ja psyykkisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä sekä niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa. Opiskeluhuollon tavoitteena on sekä yhteisöllisen että yksilöllisen tuen avulla luoda terve ja turvallinen oppimisympäristö, suojata mielenterveyttä, ehkäistä syrjäytymistä ja edistää opiskeluympäristön hyvinvointia. Kouluterveydenhoitaja, koulupsykologi, koulukuraattori ja erityisopettaja ovat osa Muuramen lukion opiskelijahuoltoryhmää ja osallistuvat tarvittaessa myös yksittäisten opiskelijoiden asioiden käsittelyyn tarkoitettuihin moniammatillisiin opiskelijahuoltoryhmiin.

5.1. Erityisopetus

Erityisopettaja on lukiossa kahdeksan tuntia viikossa. Opiskelijat sopivat erityisopettajan kanssa tapaamisajat henkilökohtaisesti.

Lukio-opintojen alussa erityisopettaja kartoittaa ensimmäisen vuoden opiskelijoiden lukemisen ja kirjoittamisen taidot ns. lukitestauksella. Opiskelijan lukivaikeus voidaan huomioida sekä opintojen aikana että ylioppilaskirjoituksissa erityisjärjestelyillä. Mahdollisten oppimisvaikeuksien kartoitus kannattaa tehdä mahdollisimman varhaisessa opintojen vaiheessa, jotta tuki on mahdollista koko lukio-opintojen ajan. Erityisopettaja auttaa tarvittaessa opiskelijaa löytämään oman oppimistyyliinsä, omaksuma luetun ymmärtämisen strategioita, opastaa esseiden kirjoittamista sekä vieraiden kielten opiskelutekniikoita. Erityisopettajan luokse on syytä hakeutua, jos on oppimisvaikeuksia. Lisäksi opiskelijan on mahdollista saada erityisopetusta esim. lukemisen, matematiikan ja englannin/ruotsin perustaitoihin koko lukio-opintojensa ajan. Opiskelija voi saada myös koe- ja opiskelujärjestelyihin erityistä tukea.

5.2. Tukiopetus

Tukiopetus on lisäopetusta, jonka tarkoituksena on auttaa opiskelijaa tilapäisissä oppimisvaikeuksissa. Asiaa voi tiedustella suoraan aineen opettajalta.

5.3. Opiskeluterveydenhuolto

Terveydenhoitajien tapaamiset vain ajanvarauksella. Opiskeluterveydenhuollon toimipiste kouluterveydenhuollon väestötiloissa Virastotie 2, 40950 Muurame (väistötilat arviolta vuoden 2024 lokakuun loppuun) Terveystarkastukset tehdään ensimmäisen opiskeluvuoden aikana. Lisäksi pojille tehdään 2. luokalla armeijaan menoon liittyvä kutsuntatarkastus. Aika koululääkärille varataan terveydenhoitajan kautta. Terveydenhoitajalta voit kysyä alle 25-vuotiaiden maksuttomasta ehkäisystä.

Opiskeluterveydenhuollossa on käytössä keskitetty puhelinpalvelu p. 014 266 2260 ma-to klo 8-16 ja pe klo 8-13, josta voi varata ja perua terveydenhoitajan ajan.

Lisätietoja: <https://hyvaks.fi/palvelumme/opiskeluterveydenhuolto-toisen-asteen-opiskelijoille>.

Soittoaika omalle terveydenhoitajalle Taina Ikoselle on päivittäin klo 12-12.30, puh. 050 408 1073.

5.4. Suun terveydenhuolto

Opiskelijoita kehoitetaan varaamaan aika 17-vuotiaana hammastarkastukseen suuhygienistille.

Ajan voi varata puhelimitse ma - pe 8.00 - 16.00 soittamalla numeroon 014 266 2743.

Peruuttamatta jääneestä hoitoajasta joudutaan perimään yli 18-vuotiailta 51,40 €. Muutoin hammashoito on maksutonta alle 18-vuotiaille.

5.5. Koulukuraattorin palvelut

Kuraattoriin voit ottaa yhteyttä monenlaisissa asioissa, kuten jos opinnoissa jaksaminen, ihmissuhdehuolet, mieliala-asiat, itsetunto, päihteet tai elämäntilanteessa tapahtuvat muutokset mietityttävät. Koulukuraattori antaa ohjausta ja neuvontaa Kelalta haettavassa nuoren kuntoutusraha-asiassa. Aloite keskusteluun voi tulla myös huoltajan tai lukion henkilökunnan taholta esimerkiksi nuoren poissaoloihin liittyvästä huolesta.

Lukiolaisten koulukuraattori on Tuija Parikka. Koulukuraattorin numero 040 461 9698. Ajan voit varata wilma -viestitse tai puhelimitse.

5.6. Koulupsykologin palvelut

Koulupsykologiin voi olla yhteydessä esimerkiksi silloin, kun mieliala on laskenut, jonkin ahdistaa tai pelottaa, ihmissuhteissa on pulmia, arjessa on uupumusta ja stressiä, nuorella on keskittymisen tai oppimisen vaikeuksia tai on kohdannut kriisin.

5.7. Opintotuki

Opiskelija on oikeutettu opintorahaan ja joissakin tapauksissa opintolainaan seuraavasta kuukaudesta lähtien, jona hän täyttää 17 vuotta. Opintotukipäätös tehdään yhdellä kertaa koko opiskeluaikaksi 3. vuoden loppuun. 4. vuoden tuki tulee hakea aina erikseen. Opintotuki myönnetään hakemista seuraavan kuukauden alusta. Sitä ei myönnetä takautuvasti. Vanhempien tulot voivat vaikuttaa tuen saantiin. Täysi-ikäisen, itsenäisesti asuvan nuoren vanhempien tuloja ei oteta huomioon.

Opintotuen saamisen edellytyksenä on, että opiskelija tekee lukukauden aikana vähintään 20 opintopisteen opinnot tai osallistuu kahteen yo-kokeeseen (ns. päätoimisuusehto). Kokeet voivat olla uusia tai korotuksia. Ellei tämä ehto täyty, Kela voi periä maksamansa tuen takaisin. Opintorahan oppimateriaalilisä on 52,24 € kuukaudessa. Oppimateriaalilisää voi saada, jos on alle 20-vuotias tai itsenäisesti asuva alle 18-vuotias ja vanhempien tulot ovat vuodessa 41 100 euroa tai vähemmän. Oppimateriaalilisää ei voi saada, jos on oikeus maksuttomaan koulutukseen.

Opintotukea haetaan verkossa OmaKelassa.

5.8. Koulumatkatuki

Voit saada koulumatkatukea, jos sinulla on vähintään 10 matkapäivää kalenterikuukaudessa. Maksuttomaan koulutukseen oikeutetut opiskelijat saavat koulumatkatukea erilaisilla ehdoilla kuin muut opiskelijat.

Voit saada koulumatkatukea ensisijaisesti julkisella liikenteellä matkustamiseen. Jos et voi käyttää julkista liikennettä, voit saada tukea itse järjestettyyn kulkutapaan, esimerkiksi omalla autolla kulkemiseen.

Koulumatkatukea on haettava erikseen joka lukuvuodeksi. Tukea voit hakea OmaKelassa www.kela.fi/omakela

5.9. Tapaturmavakuutus

Muuramen kunnan vapaaehtoinen tapaturmavakuutus korvaa lukiolaisille sattuneista tapaturmista aiheutuneet kustannukset edellyttäen, että tapaturma on sattunut koulun järjestämässä ja valvomassa toiminnassa Suomessa. Vakuutus käsittää myös käytännöllisissä harjoittelutöissä sekä koulumatkoilla sattuneet tapaturmat sekä opetussuunnitelman mukaisten matkojen aikana sattuneet tapaturmat. Ulkomaanmatkoille opiskelijan tulee hankkia oma vakuutus.

Tapaturmasta aiheutuneet vamman hoitokulut vakuutus korvaa alkuperäisten, maksettujen laskujen perusteella. Korvattavia ovat vain tapaturman seuraukset. Sairaudet ja rasituksesta vähitellen aiheutuneet vammat eivät ole tapaturmia. Lääkärin hoitoa vaativan tapaturman yhteydessä rikkoutuneet silmälasit korvataan.

5.10. Kouluruokailu

Nisulanmäen keittiö toimii keskuskeittiönä, jossa valmistetaan päivittäin noin 2100 lounasannosta, joista erityisruokavalioiden osuus on noin 20 % kokonaismäärästä. Ruokalassa on kaksi jakelulinjastoa. Tarjolla on kaikille päivittäin kasvisruokaa ja useimpina päivinä myös sekaruokaa. Ruokajuomina on tarjolla suositusten mukaisia juomia: rasvatonta luomumaitoa, rasvatonta laktoositonta maitojuomaa, laktoositonta rasvatonta piimää ja rasvatonta luomupiimää, kaurajuomaa sekä vettä. Ruoanvalmistuksessa käytetään mahdollisimman paljon tuoreita kotimaisia raaka-aineita ympäri vuoden. Kestävä kehitys on huomioitu ruokapalvelun toiminnassa usealla tavalla. Kouluruokailu on osa opiskelijan hyvinvointia ja yksi koulun keinoista vaikuttaa hyvän työilmapiirin ylläpitämiseen.

Kouluruokailussa on viiden viikon kiertävä ruokalista, joka on näkyvillä koulun ilmoitustaululla ja kotisivuilla. Viikon ruokalistan löytää myös Instagramista ja kunnan nettisivuilta. Allergioiden, uskonnon ja eettisten valintojen edellyttämät erityisruokavaliot otetaan huomioon kouluaterioiden suunnittelussa ja niistä on ilmoitettava keskuskeittiölle.

Erityisruokavaliointi löytyy kunnan verkkosivuilta, ruokapalvelun kohdalta. Erityisruokavaliot ovat tarjolla päälinjastossa. Lukuvuoden aikana huomioidaan erilaiset juhla- ja teemaviikot, joista ilmoitamme erikseen.

Lukiolaisten ruokailu tapahtuu ajalla klo 11.50 – 12.30. Ruokailuun liittyvissä kysymyksissä ota yhteys ravitsemispäällikkö Ilja Saralahteen ilja.saralahti@muurame.fi / 050-435 9788 tai ruokapalveluvastaavaan Sari Reiniin keskuskeittio@muurame.fi / sari.reini@muurame.fi / 040-516 2618.

6. OPISKELIJAKUNNAN TOIMINTA

6.1. Suomen lukiolaisten liitto SLL

Suomen lukiolaisten liitto on lukiolaisia auttava järjestö, joka auttaa ratkaisemaan lukiolaisten ongelmia tilanteesta riippuen. SLL on poliittisesti sitoutumaton järjestö. Se tarjoaa monia etuja, esim. alennuksia juna- ja linja-autolippuihin. Muut alennukset ovat paikkakuntakohtaisia. Edut ja alennukset saa esittämällä SLL:n jäsenkortin. Jäsenmaksu maksetaan vuosittain.

6.2. Opiskelijakunnan hallitus

Hallituksen tehtävänä on ajaa opiskelijakunnan etuja ja lisätä koulussa viihtymistä esim. järjestämällä erilaisia tapahtumia. Hallitus toimii myös linkkinä opettajien ja opiskelijoiden välillä. Jos haluat tuoda esille jonkin asian tai idean, ota yhteys opiskelijakunnan hallitukseen. Opiskelijakunnan hallituksella on oma postilokero kanslian oven vieressä. Opiskelijakunnan hallituksen sähköpostiosoite on muuramenlukio.opkh@gmail.com

7. TUTORTOIMINTA

Tutorien tehtävänä on auttaa uusia opiskelijoita perehtymään lukion käytänteisiin ja tutustumaan toisiinsa. He osallistuvat myös vanhempainiltoihin ja lukion esittelyyn peruskoulun päättöluokkalaisille. Tutorit järjestävät tapahtumia ja tempauksia yksin tai yhdessä opiskelijakunnan hallituksen kanssa. Joka kevät valitaan ykkösistä seuraavan vuoden tutorit.

8. YLIOPPILASTUTKINTO

8.1. Ylioppilastutkintoon osallistuminen

Ylioppilastutkinto järjestetään kahdesti vuodessa, keväisin ja syksyisin, samanaikaisesti koko maassa. Ylioppilastutkinto tulee suorittaa enintään kolmena perättäisenä tutkintokertana.

Osallistuminen ylioppilaskokeeseen edellyttää, että opiskelija on suorittanut kirjoitettavassa aineessa pakolliset opintojaksot. Koetehtävät kuitenkin laaditaan pakollisten ja valtakunnallisten valinnaisten opintojaksojen oppimäärien mukaisesti, joten varmistaakseen parhaan kirjoitustuloksen opiskelijan kannattaa suorittaa myös valtakunnalliset valinnaiset opintojaksot ennen osallistumista ylioppilaskokeeseen.

8.2. Ylioppilastutkinnon kokeet

Ylioppilastutkintoon vaaditaan vähintään viisi koetta. Kaikkien kokelaiden tulee suorittaa

äidinkielen ja kirjallisuuden koe (tai S2 -koe). Voit valita neljä muuta koetta vähintään kolmesta eri ryhmästä, joihin kuuluvat:

- toinen kotimainen kieli
- vieras kieli
- matematiikka
- reaaliaine

Tutkintoon vaadittaviin viiteen kokeeseen tulee sisältyä vähintään yksi pitkän oppimäärän koe. Voit lisäksi sisällyttää tutkintoosi yhden tai useamman muun kokeen.

8.3. Reaaliaineiden kokeet

Kussakin reaaliaineessa järjestetään oma kokeensa. Yhdellä tutkintokerralla järjestetään kaksi reaaliaineiden koepäivää. Kokelas voi osallistua yhtenä koepäivänä vain yhden reaaliaineen kokeeseen. Siten kokelas voi suorittaa yhdellä tutkintokerralla enintään kaksi reaaliaineen koetta. Tutkinnon hajauttamalla kokelas voi osallistua usean reaaliaineen kokeeseen.

Ensimmäinen koepäivä: psykologia, filosofia, historia, fysiikka, biologia. Toinen koepäivä: uskonto, elämäntutkimus, yhteiskuntaoppi, kemia, maantiede, terveystieto.

8.4. Kokeiden taso

Matematiikassa, toisessa kotimaisessa kielessä ja vieraassa kielessä järjestetään vaativuudeltaan kahden eri tason kokeita. Kokelas saa lukio-opintojensa laajuudesta riippumatta valita, kumpaan kokeeseen hän osallistuu. Vähintään yhdessä aineessa on kuitenkin suoritettava tasoltaan vaativampi koe.

8.5. Milloin kannattaa aloittaa kirjoitukset?

Ylioppilastutkinnon suorittaminen on mahdollista jakaa jopa kolmeen perättäiseen kertaan. Käytännöksi näyttää muodostuneen tilanne, että suurin osa abiturienteista hajauttaa osan kokeista 3. vuoden syksyyn ja suurin osa kokeista kirjoitetaan 3. vuoden keväällä.

Reaaliaineiden opintojaksoista osa tarjotaan siten, että ne on mahdollista kirjoittaa syksyllä. Näiden reaaliaineiden abikertaukset tarjotaan syksyllä 1. jaksossa. Syksyllä kirjoitettavaksi suositellaan seuraavia reaaliaineita: BI, GE, HI, TE ja UE.

9. LUKION YMPÄRISTÖOHJELMA

Muuramen lukion henkilö- ja oppilaskunta pyrkivät yhdessä toimimaan ympäristön kannalta parhaalla mahdollisella tavalla. Siksi olemme sitoutuneet noudattamaan toiminnassamme seuraavia periaatteita ja käytänteitä:

a) Ympäristöperiaatteet

- tuomme opetuksessa esiin kestävän kehityksen tietoja ja taitoja
- tarjoamme opiskelijoillemme luontoon ja omaan elinympäristöön liittyviä kokemuksia
- lisäämme henkilökuntamme tietämystä kestävästä kehityksestä
- korostamme jokaisen koulumme jäsenen vastuuta elinympäristöstään
- tunnemme toimintamme ympäristövaikutukset ja -riskit
- pyrimme valitsemaan tuote- ja toimintavaihtoehtoja ympäristön kannalta parhaan
- kehitämme jatkuvasti ympäristöasioidemme hoitoa
- ylläpidämme avointa ja aktiivista tiedonvälitystä henkilöstömme ja eri sidosryhmien kesken.

b) Koulutilojen viihtyisyys ja siisteys

Jotta koulumme tilat pysyisivät viihtyisinä, on jokainen työyhteisömme jäsen velvollinen laittamaan käyttämänsä tavarat paikoilleen. Jos koulun tiloissa, käytänteissä tai ilmapiirissä ilmenee puutteita, asiasta on hyvä ilmoittaa koulun henkilökunnalle.

Koska lukiossamme on opiskelijoille niukasti oleskelutiloja, pidetään pääsääntöisesti luokkien ovet auki ja lukion aula on opiskelijoiden oleskelutila. Oppilaskunnan hallitus kantaa erityistä vastuuta aulan siisteydestä ja viihtyisyydestä.

c) Jätteiden lajittelu

Jätelain mukaan jätteiden syntyä on ehkäistävä kaikin tavoin ja jäte tulee lajitella ja toimittaa ensisijaisesti hyötykäyttöön. Paras jäte on syntymätön jäte.

Jätehuollon periaatteet ovat:

1. Jätteiden synnyn vähentäminen käyttämällä harkintaa tuotteiden hankinnassa ja käytössä.
2. Tuotteiden käyttäminen uudelleen mahdollisimman moneen kertaan.
3. Lajittelun avulla jätteiden kierrättäminen uudelleen käytettäväksi.

Lukiossamme jokainen huolehtii jätteen sijoittamisesta oikeaan lajitteluastiaan. Luokissa ovat näkyvissä lajitteluohjeet ja kuhunkin jäteastiaan on merkitty, mikä jäte kuuluu siihen. Lajittelun sujumisen varmistamiseksi järjestetään myös silloin tällöin "roskirsatsia".

d) Energian säästäminen

Nykyinen energian tuottamisen tapa rasittaa ympäristöä. Siksi koulussamme pyritään säästämään energiaa mm. seuraavilla toimintatavoilla:

- Tarvittaessa tuuleta nopeasti (ristivetotuuletus), muutoin pidä ikkunat kiinni.
- Käytä luonnonvaloa aina, kun mahdollista.
- Sulje koneet, kun et niitä käytä. Uudet client-päätteet sammuvat automaattisesti klo 22.
- Sammuta valot ja dataprojektori, kun luokka jää tyhjäksi.
- Pidä sälekaihtimet alhaalla talviaikaan.

e) Liikkuminen

Liikenne on nyky-yhteiskunnan suurimpia ympäristöhaittojen aiheuttajia. Siksi koulussamme toivotaan, että koulumatkat kävellään, pyöräillään tai kuljetaan bussilla. Polkupyörille on varattu paikat kulttuurikeskuksen sisäänkäynnin edessä. Jotta pihan kunnossapito onnistuisi, polkupyöriä tulee säilyttää niille varatuilla paikoilla.

f) Paloturvallisuus

Paloilmoittimen hälyttäessä:

- Keskeytä työsi.
- Tutki lähiympäristösi. Mikäli lähellä palaa, toimi (ks. alla).
- Muutoin odota lisäohjeita.
- Käskyn saatuasi siirry ulos merkittyä poistumisreittiä pitkin.

Tulipalon sattuessa:

- Pelasta itsesi ja muut ihmiset turvaan. Varmista, että kaikki ovat turvassa.
- Hälytä palokunta numerosta 112 (koulun puhelimissa eteen 0).
- Jos on mahdollista, sammuta alkusammuttimella.
- Pyri rajoittamaan tulen leviäminen sulkemalla ikkunat ja ovet.
- Opasta palokunta paikalle.

g) Eettiset periaatteet

Kunnioitamme toinen toistamme, joka ilmenee ystävällisenä ja tahdikkaana käyttäytymisenä. Arvostamme jokaisen ihmisen ainutkertaisuutta.

Kouluyhteisössä ei loukata tai kiusata ketään eikä kenestäkään puhuta pahaa. Jokainen kantaa

vastuuta koulun hyvästä ilmapiiristä ja työskentelyolosuhteista.

Jos havaitsemme pahoinvointia ympärillämme, emme suhtaudu välinpitämättömästi, vaan toimimme. Jos koet, että et osaa toimia, ota yhteyttä koulun henkilökuntaan.

Opiskelussa ja työnteossa edellytetään rehellisyyttä ja sopimuksista kiinni pitämistä.

10. MUURAMEN LUKION JÄRJESTYSSÄÄNNÖT

Yhteiset säännöt tarvitaan häiriöttömän ja tavoitteellisen opiskelun turvaamiseksi. Jokainen kouluyhteisön jäsen on vastuussa järjestyssääntöjen noudattamisesta kouluaikana. Kouluajaksi katsotaan päivittäinen työskentely koulussa sekä koulunkäyntiin liittyvät tilaisuudet koulun ulkopuolella. Järjestyssäännöistä ja niihin tehtävistä muutoksista päättää koulutuslautakunta.

1. Jokaisella kouluyhteisön jäsenellä on oikeus häiriöttömään työskentelyyn eikä kenelläkään ole oikeutta häiritä toisten työrauhaa.
2. Jokaisen tulee käyttäytyä asiallisesti ja kohteliaasti muita kohtaan kaikissa koulunkäyntiin liittyvissä tilanteissa.
3. Koulu ja koulualue on pidettävä siistinä. Koulun ja kouluyhteisön jäsenten omaisuutta on käsiteltävä huolellisesti. Mikäli jokin vahinko tapahtuu, siitä on ilmoitettava välittömästi. Vahingonkorvaus selvitetään tapauskohtaisesti. Myös tapaturmista on ilmoitettava heti terveydenhoitajalle tai opettajille.
4. Poissaolo koulusta on sallittua vain hyväksytystä syystä. Ennakolta tiedossa olevaan poissaoloon on pyydettävä lupa ryhmänohjaajalta tai rehtorilta. Mikäli sairastuu kesken koulupäivän, on koulusta poistumisesta ilmoitettava seuraavan tunnin opettajalle tai ryhmänohjaajalle. Kouluun palattua on poissaolot selvitettävä viipymättä opettajille.
5. Oppitunnille ei saa tulla myöhässä ilman pätevää syytä. Täsmällinen oppitunnille saapuminen on osa työrauhan ylläpitämistä.
6. Tupakointi on koulussa, koulun alueella ja koulun käyntiin liittyvissä tilaisuuksissa kielletty. Päihteiden ja huumeiden tuominen kouluun ja niiden vaikutuksen alaisena oleminen kouluaikana on kielletty.
7. Nisulanmäen koulun puolella noudatetaan myös siellä voimassa olevia sääntöjä. Lukiolaisten tulee olla positiivisena esimerkkinä nuoremmille koululaisille.

Muilta osin noudatetaan Suomen lakien, asetusten ja säädösten antamia määräyksiä ja ohjeita.

11. OPISKELIJAN OIKEUDET

Muutoksenhakuviranomaiset ja valitusajat

Päätös, jota valitus koskee	Kenelle valitus tulee osoittaa kirjallisena	Valitusaika
Opiskelijalle annettava varoitus	hallinto-oikeus	14 päivää
Opiskelijan määräaikainen erottaminen	hallinto-oikeus	14 päivää
Opiskelijaksi ottaminen	AVI	14 päivää
Erytiset opetusjärjestelyt	AVI	14 päivää
Lukion suoritusajan pidentäminen	AVI	14 päivää
Opiskelijan katsominen eronneeksi	AVI	14 päivää
Muulla suoritettujen opintojen hyväksyminen	AVI	14 päivää
Opintojen arvostelun uusiminen	1. tarkistusarvostelupyynnö rehtorille, 2 kk. Jos sen jälkeen haluaa valittaa, niin valitus aluehallintovirastolle (AVI).	

15. OPINTOJAKSOTARJONTA LOPS2021

Pakolliset, valtakunnalliset valinnaiset, **koulukohtaiset valinnaiset**, **abikertaus**

OPPIAINE	1. VUOSI	2. VUOSI	3. VUOSI	ITSENÄISET
Äidinkieli ÄI	1 2&3 (1+1) 4	5 6&7 (1+1) 9	8 10 11	12 13
Englanti ENA	1&2 (1+1/3) 2 (2/3) 3	4 5 6 7	8 9	
Ruotsi RUB	1&2 (1+1/3) 2 (2/3)	3 4 5	6 7 8	
Ruotsi RUA	1&2 (1+1/3) 2 (2/3) 3	4 5 6	7 8 9	
Saksa SAB	1 2 3	4 5 6	7 8 9	
Ranska RAB	1 2 3	4 5 6	7 8 9	
Espanja EA	1 2			
Matematiikka, yhteinen MAY	1			
Lyhyt matematiikka MAB	2 3	4 5 6 & 7 (1+1)	8 9 10	
Pitkä matematiikka MAA	2 (2/3) 3 2&4 (1/3+1/3) 4 (2/3)	5 9 & 6 (1+1/3) 6 (2/3) 7 8	10 11 12 13	
Biologia BI	1	2&3 (1+1) 4 5 6	7	8 9
Maantiede GE	1	2 3	4 5	
Fysiikka FY	1 & 2 (1+1) 3	4 5 6	7 8 9	
Kemia KE	1 & 2 (1+1)	3 4 5	6 7	
Uskonto UE	1 3	2 4 5	6 7	
Elämäkatsomustieto ET	1 2 3-6 (itsenäisesti lukion aikana)			
Filosofia FI	1	2 3	4 5	
Psykologia PS	1 2	3 4	5 6	
Historia HI	1 4	2 3 5	6 7	
Yhteiskuntaoppi YH	1	3 4	2 5	
Terveystieto TE	1	2	3 4	
Kuvataide KU	1 2 (KU2 tai MU2 pakollinen)	3 4 5=itsen.	KU-dipl. pariton vuosi	
Musiikki MU	1 2 (KU2 tai MU2 pakollinen)	3 / 4 5=bändi1 6=bändi2		MU-dipl.
Liikunta LI	1 3 7 / 8	2 4 5 / 6		LI-dipl.
Opinto-ohjaus OP	1	2		
Kestävä kehitys KEKE	1	2		
Yrittäjyys YR	1	2		
Ilmaisutaito IT	1	2 / 3		Teatteridipl.
TO1(BIKE) TO2 (kyb.turv.)		TO1/TO2		
TA1 (MU) TA2 (KU)	TA1 / TA2	TA1 / TA2		

16. OSAAMISEN TUNNUSTAMINEN MUURAMEN LUKIOSSA

Osaamisen tunnustaminen koskee vain lukion aikaisia suorituksia.

1. Muualla kuin omassa oppilaitoksessa suoritettavat lukion opetussuunnitelman mukaiset pakolliset ja valtakunnalliset valinnaiset opintojaksot luetaan suoraan hyväksi.
2. Koko vuoden vaihto-opiskelusta saa 24 opintopistettä.
3. Ammattiopistossa suoritettavat opinnot hyväksytään lukion opintojaksoiksi siten, että 1,5 osaamispistettä vastaa kahta lukion opintopistettä.
4. Ammattikorkeakoulussa ja yliopistossa suoritettavat itsenäiset opinnot hyväksytään lukion opintopisteiksi siten, että 1,5 osaamispistettä vastaa kahta lukion opintopistettä.
5. Lukioaikaisista kansalaisopiston opinnoista, kielikursseista tai vastaavista voi saada opintopisteitä, mikäli opetussuunnitelmassa on opetusta kahden opintopisteen verran (38 tuntia).
6. Lukioaikaisesta työkokemuksesta (työtä vähintään 40 tuntia) voidaan myöntää korkeintaan neljä opintopistettä. Kaksi opintopistettä saadakseen pitää olla kahdessa eri työpaikassa.
7. Aktiivisen toiminnan passista voi saada korkeintaan kuusi opintopistettä lukion aikana.
8. Lukioaikaisesta tavoitteellisesta harrastustoiminnasta voi saada kaksi opintopistettä.
9. B-luokan ajokortista saa kaksi opintopistettä.
10. EA1 + EA2 yhdessä, saa kaksi opintopistettä. Kumpikin ensiapukurssi on suoritettava lukion aikana.
11. Musiikin ja tanssin tutkinnot, jotka valmistuneet lukion aikana. Kummastakin voi saada kaksi opintopistettä.